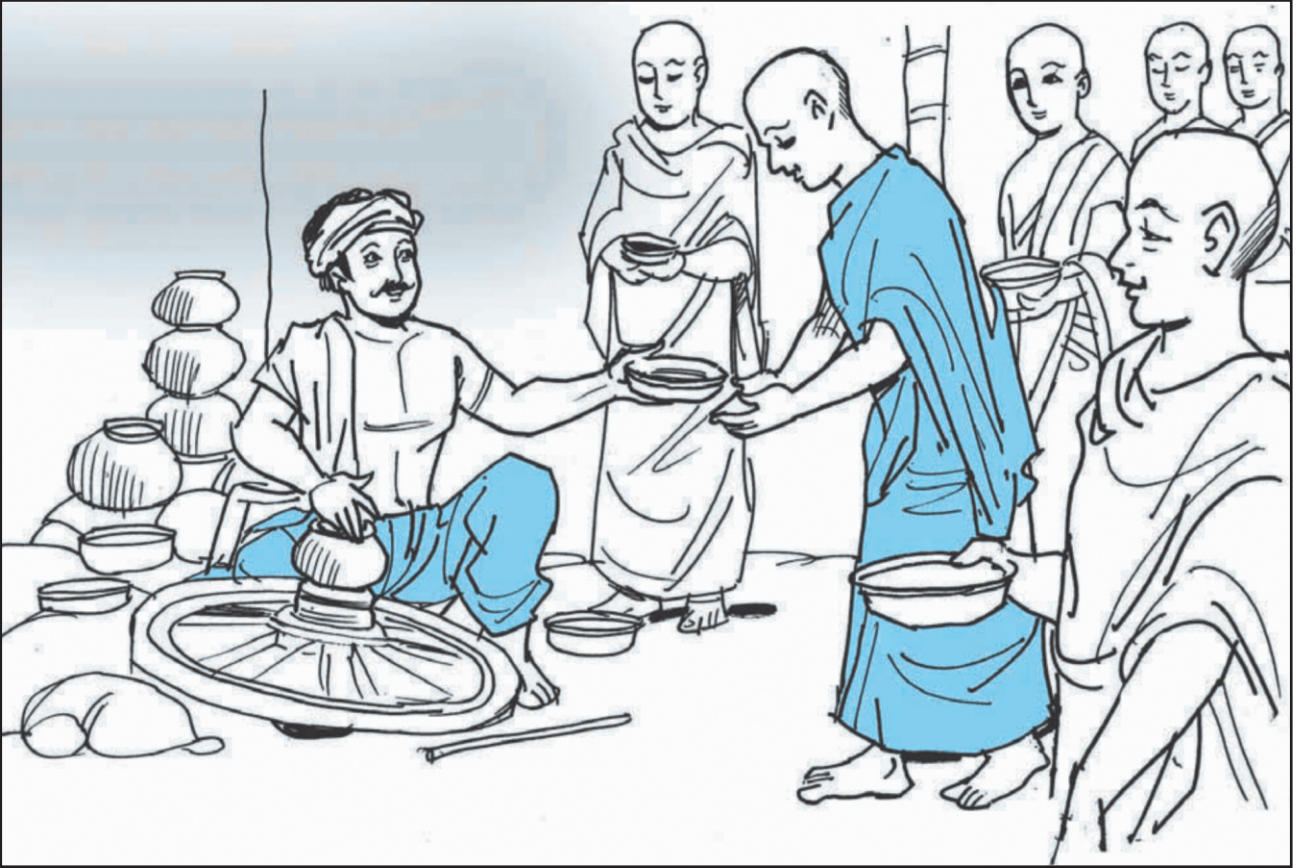




(भिक्षुविभंगातून प्रस्तूत कथा घेतली आहे. बौद्ध धम्माबद्दल मनात आदर असल्यामुळे ‘ज्या भिक्षूंना भिक्षापात्र पाहिजे त्यांना मी देईन’, असे एका कुंभाराने जाहीर केले. पण त्याला किती त्रास द्यावा याचा विचार न करता, माझे पात्र लहान आहे, मोठे दे. मोठे आहे, लहान दे, अशा प्रकारे भिक्षुंनी त्याला इतकी पात्रे मागितली की, आपले पोट भरण्यासाठी काही मातीची भांडी वगैरे तयार करून विकण्या करीता त्या कुंभाराला वेळच मिळत नव्हता. त्याच्या कुटुंबावर उपासमारीची पाळी आली. तेव्हा कोणीही भिक्षापात्र मिळविण्यासाठी त्याला विनंती करू नये, असा नियम बुद्धाने केला. एका भिक्षुचे भिक्षापात्र फुटले तर तो हातानेच भिक्षा मागू लागला. लोकांना ते विचित्र वाटले. तेव्हा मूळचा नियम बदलून बुद्धाने नियम केला की चोरी इ. कारणाने भिक्षापात्र नष्ट झाल्यास किंवा फुटल्यास भिक्षुने भिक्षापात्रासाठी विनंती करीवी. यात तथागत बुद्धाची ची सामाजिक जाणीव दिसून येते.)



तेन समयेन बुद्धो भगवा सक्केसु विहरति कपिलवत्थुस्मिं निगोधारामे। तेन खो पन समयेन अज्जतरेन कुम्भकारेन भिक्षू पवारिता होन्ति - “येसं अय्यानं पत्तेन अत्थो अहं पत्तेना” ति। तेन खो पन समयेन भिक्षू न मत्तं जानित्वा बहू पत्ते विज्जापेन्ति येसं महन्ता पत्ता ते खुट्ठके पत्ते विज्जापेन्ति। अथ खो सो कुम्भकारो भिक्षू न बहू पत्ते करोन्तो न सक्कोति अज्जं विक्कायितं भण्डं कातुं, अत्तना पिन यापेति, पुत्तदारा पिस्स किलमन्ति। तं दिस्वा अज्जे मनुस्सा उज्झायन्ति।

अस्सोसुं खो ते भिक्षू तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं। अथ खो ते भिक्षू भगवतो एतमत्थं आरोचेसुं। विगरहि बुद्धो भगवा। विगरहित्वा धम्मिं कथं कत्वा भिक्षू आमन्तेसि - “न भिक्षवे, पत्तो वज्जापेतब्बो। यो विज्जापेय्य, आपत्ती दुक्कटस्सा” ति।

तेन खो पन समयेन अज्जतरस्स भिक्षुनो पत्तो भिन्नो होति। अथ खो सो भिक्षु - “भगवता पटिक्खितं पत्तं विज्जापेतुं”

